



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 115/2019
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' Τμήματος
Συνεδρίαση της 15^{ης} Μαΐου 2019**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Γεώργιος Γρυλωνάκης και Ιωάννης Χατζηνέκουρας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Γεώργιος Γρυλωνάκης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος : Το υπ' αριθμ. πρωτ. :οικ.164/6 Μαρτίου2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Προμηθειών, Υποδομών και Διαχείρισης Υλικού – Τμήμα Πολιτικής και Εποπτείας Κρατικών Αυτοκινήτων του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Περίληψη ερωτήματος: α) Αν, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1 του ν.δ. 2396/1953 (117 Α') καθώς και των διατάξεων της, κατ' εξουσιοδότηση αυτού, εκδοθείσας υπ' αριθμ. ΥΑ 129/2534/2010 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών (108 Β'), θεωρείται ως υπηρεσιακή ανάγκη η εκτέλεση του έργου της δημοτικής συγκοινωνίας εκ μέρους ορισμένου Δήμου, που συνίσταται στη μεταφορά δημοτών με ιδιόκτητα λεωφορεία του Δήμου αυτού.

β) Αν τα λεωφορεία που χρησιμοποιούνται για το ως άνω έργο, σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι δεν εξυπηρετούν υπηρεσιακή ανάγκη, κατά την έννοια των προαναφερόμενων διατάξεων, εξαιρούνται από τους περιορισμούς χρήσης και κίνησης των κρατικών αυτοκινήτων, όπως αυτές ορίζονται στα ως άνω νομοθετήματα.

γ) Αν οι απαντήσεις επί των ως άνω ερωτημάτων ισχύουν και για τα απορριμματοφόρα οχήματα των Δήμων.

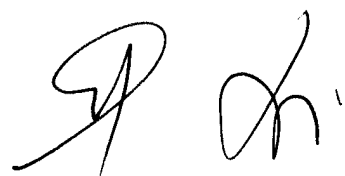
Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ε' Τμήμα) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ιστορικό

Η ερωτώσα υπηρεσία έθεσε υπόψη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν. 2963/ 2001, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να διενεργούν μεταφορά για τη μετακίνηση κατοίκων των δημοτικών διαμερισμάτων από και προς το κέντρο του Δήμου, με ιδιωτικής χρήσης λεωφορεία ιδιοκτησίας Ο.Τ.Α. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 83 (Δημοτική Συγκοινωνία) του Ν. 3463/ 2006, όπως ισχύει, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να ασκούν συγκοινωνιακό έργο για την εξυπηρέτηση της μετακίνησης των κατοίκων της περιφέρειάς τους. Η εκτέλεση του έργου αυτού μπορεί να γίνεται και εκτός των διοικητικών τους ορίων, πραγματοποιείται δε είτε με ιδιόκτητα μέσα είτε με τη χρήση συνήθων αστικών ή υπεραστικών μέσων είτε με μίσθωση τουριστικών Δ.Χ. λεωφορείων.

2. Οι Ο.Τ.Α. περιλαμβάνονται στο δημόσιο τομέα της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 1892/ 1990, όπως ισχύει και υπό την έννοια αυτή, υπάγονται στις διατάξεις της νομοθεσίας περί κρατικών αυτοκινήτων και ιδίως στις διατάξεις του ν. 2396/ 1953 «Περί κανονισμού χρήσεως και κινήσεως αυτοκινήτων οχημάτων του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των εν γένει Ν.Π.Δ.Δ.», καθώς και στις διατάξεις της υπ' αριθμ. 129/ 2534 κοινής απόφασης των υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών «Καθορισμός δικαιούχων χρήσης και ανώτατου ορίου κυβισμού Κρατικών Αυτοκινήτων και άλλες ρυθμίσεις σχετικές με τα Κρατικά Αυτοκίνητα».



3. Επισημαίνεται ότι με γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ, οι οποίες έχουν γίνει αποδεκτές δίνεται διασταλτική ερμηνεία στην έννοια της υπηρεσιακής ανάγκης, η οποία δεν προσδιορίζεται νομικά. Σύμφωνα με τις γνωμοδοτήσεις αυτές (9/ 2001, 209/ 2000) ως υπηρεσιακή ανάγκη πρέπει να εννοηθεί κάθε δραστηριότητα, η οποία τείνει στην εξυπηρέτηση της αποστολής του συγκεκριμένου φορέα κατά τις κείμενες διατάξεις. Ως εκ τούτου, στο βαθμό που η δημοτική συγκοινωνία, το συγκοινωνιακό εν γένει έργο και η εξυπηρέτηση της μετακίνησης των κατοίκων αποτελούν αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α., προβλεπόμενες από νόμους, η μεταφορά δημοτών από κρατικά λεωφορεία ιδιοκτησίας Δήμων είναι επιτρεπτή. Συνεπώς, στην περίπτωση όπου το έργο της δημοτικής συγκοινωνίας παρέχεται με ιδιόκτητα μέσα (λεωφορεία ιδιοκτησίας Ο.Τ.Α.), τα οχήματα αυτά θεωρούνται κρατικά αυτοκίνητα, τα οποία χρησιμοποιούνται για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών.

Υπό τα ως άνω δεδομένα υποβλήθηκε τα προαναφερόμενο ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στο άρθρο 1 παρ. 1 και 2 του ν.δ. 2396 της 7/8 Μαΐου 1953 «Περί κανονισμού χρήσεως και κινήσεως αυτοκινήτων οχημάτων του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής αυτοδιοικήσεως και των εν γένει Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (117Α') ,ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

«1. Δι' αποφάσεων του Προέδρου του Υπουργικού Συμβουλίου δημοσιευομένων εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται: α) να ορίζονται αι Υπηρεσίαι του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, ή των εν γένει Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή Ειδικών Λογαριασμών ή Υπηρεσιών, έχουσών ιδίαν εκτός του Κρατικού Προϋπολογισμού διαχείρισιν, ή Τραπεζών ή Οργανισμών ή Επιχειρήσεων ή Εταιρειών Κοινής Ωφελείας, χρηματοδοτουμένων υπό του Δημοσίου ή συνδεομένων μετ' αυτού δια συμβάσεων, αίτινες θα δύνανται να χρησιμοποιώσιν αυτοκίνητα Κρατικά ή μη, ως και να καταργήται ενδεχομένως υπάρχον δικαίωμα τούτων. β) Ομοίως να ορίζονται τα πρόσωπα εις α θα παρέχεται δικαίωμα χρήσεως Κρατικού αυτοκινήτου οχήματος, ως και να καταργήται οιονδήποτε σχετικόν δικαίωμα, γ) να καθορίζονται οι τύποι και αι κατηγορίαι των διατιθεμένων εκάστοτε αυτοκινήτων, ως και πάσα

σχετική λεπτομέρεια, δ) να ρυθμίζονται τα της διαθέσεως εν γένει, κυκλοφορίας και ελέγχου κινήσεως των εν λόγω αυτοκινήτων οχημάτων, ε) να επιβάλλονται πάσης φύσεως απαγορεύσεις και περιορισμοί ως προς την χρήση των αυτοκινήτων και την κατανάλωσιν καυσίμων, στ) να συγκροτηθεί ειδική υπηρεσία, ης το προσωπικόν θα λαμβάνεται δι' αποσπάσεως εξ άλλων υπηρεσιών προς παρακολούθησιν της τηρήσεως των θεσπιζομένων ως άνω διατάξεων και ήτις εφεξής εν τω Νόμω τούτω θα αποκαλήται Υπηρεσία Ελέγχου Κρατικών Αυτοκινήτων.

2. Αι ανωτέρω αποφάσεις δύνανται κατά τον αυτόν τρόπον να συμπληρούνται, τροποποιούνται, επεκτείνωνται, περιορίζονται ή καταργούνται.

3.....»

5. Στα άρθρα 1, 9 και 10 της υπ' αριθμ. 129/2534 /2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών «Καθορισμός δικαιούχων χρήσης και ανώτατου ορίου κυβισμού Κρατικών Αυτοκινήτων και άλλες ρυθμίσεις σχετικές με τα Κρατικά Αυτοκίνητα.» (108B'), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 1 του ν.δ. 2396/1953, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

«Πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης

Οι υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται στις διατάξεις της παρούσας είναι αυτές που περιλαμβάνονται στο δημόσιο τομέα της παρ. 1 του άρθρου 51 του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101/Α'), όπως το άρθρο αυτό ισχύει.»

Άρθρο 9

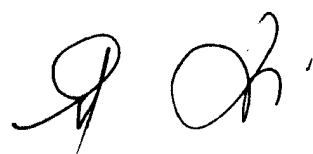
«Κίνηση αυτοκινήτων

1. Τα αυτοκίνητα των υπηρεσιών του άρθρου 1 της απόφασης αυτής πρέπει:

α. Να είναι εφοδιασμένα κατά την κυκλοφορία τους με διαταγή πορείας και δελτίο κίνησης.

β. Να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών.

γ. Να μην κινούνται τις μη εργάσιμες ημέρες και ώρες εκτός αν υφίστανται επιτακτικές υπηρεσιακές ανάγκες που επιβάλλουν την εξαίρεσή τους από τον περιορισμό αυτό και πάντοτε με έγκριση της αρμόδιας αρχής.



δ. Να μην κινούνται εκτός των ορίων της διοικητικής περιφέρειας ή της ζώνης ευθύνης στην οποία ασκεί τα καθήκοντά του το εξυπηρετούμενο πρόσωπο ή η υπηρεσία.

ε. Να μην οδηγούνται από άλλον εκτός από τον υπεύθυνο οδηγό ή από αυτόν στον οποίο κατ' εξαίρεση παρασχέθηκε η έγκριση για οδήγηση υπηρεσιακού αυτοκινήτου (άρθρο 19 παρ. 4 του Ν. 2503/1997 και άρθρο 1 παρ. 1Α, περίπτ. 15 Ν. 2647/98).

στ. Να μη μεταφέρουν πρόσωπα και πράγματα άσχετα προς την υπηρεσιακή αποστολή ή μέλη οποιωνδήποτε οργανώσεων ή συγγενικά ή φιλικά πρόσωπα των εξυπηρετούμενων προσώπων ή των ίδιων των οδηγών.

ζ. Να μην κυκλοφορούν κάθε φορά, που λόγω αυξημένης ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην περιοχή της πρωτεύουσας, ή σε οποιαδήποτε άλλη περιοχή της ελληνικής επικράτειας επιβάλλονται περιοριστικά μέτρα στην κίνηση γενικά των οχημάτων.

η. Να μην αντικαθίστανται οι πινακίδες κυκλοφορίας των αυτοκινήτων που εξυπηρετούν τα πρόσωπα του άρθρου 2 της παρούσας με πινακίδες του τίτλου της θέσης τους, παρά μόνο σε επίσημες τελετές και δεξιώσεις, εφόσον τα πρόσωπα αυτά το επιθυμούν.

2. Από τους περιορισμούς των περιπτώσεων γ' και δ' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου εξαιρούνται τα αυτοκίνητα:

α. Της Προεδρίας της Δημοκρατίας

β. Της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

γ. Της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών

δ. Του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

ε. Για τη μετακίνηση των Γενικών Γραμματέων Υπουργείων και Περιφερειών

στ. Για τη μετακίνηση των Προέδρων των Διευρυμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, των Νομαρχών Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, των Νομαρχών Διαμερισμάτων και Επαρχών.

ζ. Τα διωκτικά αυτοκίνητα του Υπουργείου Οικονομικών (ΥΠ.Ε.Ε - Τελωνεία), που έχουν ως αποστολή τον έλεγχο διακίνησης αγαθών ή τη δίωξη λαθρεμπορίου και ναρκωτικών, της Ελληνικής Αστυνομίας και του Λιμενικού Σώματος.

η. Τα χρησιμοποιούμενα για την άσκηση αγορανομικών ελέγχων

θ. Τα μεταφέροντα ασθενείς ή τραυματίες

1. Τα χρησιμοποιούμενα για αντιμετώπιση επειγόντων εκτάκτων περιστατικών (π.χ. πυρκαγιές, σεισμοί, πλημμύρες)

3. Με απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης παρέχεται έγκριση σε φορείς του δημόσιου τομέα για την τοποθέτηση συστημάτων εντοπισμού θέσης σε κρατικά αυτοκίνητα, ύστερα από αιτιολογημένο αίτημα του εποπτεύοντος την υπηρεσία που αιτείται την τοποθέτηση του συστήματος εντοπισμού, Υπουργού ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας για τις υπηρεσίες που υπάγονται οργανικά σ' αυτόν.»

Άρθρο 10

«Κατανάλωση καυσίμων

1. Η Κατανάλωση καυσίμων των υπηρεσιών του άρθρου 1 της παρούσας ρυθμίζεται από την απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης 1450/550/1982 (ΦΕΚ 93/Β').

2. Για την περιστολή των δημόσιων δαπανών που προκαλείται και από την κίνηση υπηρεσιακών αυτοκινήτων, μειώνουμε κατά 30% τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια κατανάλωσης καυσίμων, που προβλέπονται στην προαναφερόμενη απόφασή μας, των αυτοκινήτων οχημάτων στα υπουργεία, περιφέρειες, ΝΠΔΔ, καθώς και στα εν γένει νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από το δημόσιο, περιλαμβανομένων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων υπηρεσιών του άρθρου 1 της παρούσας.

3. Από τον περιορισμό της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εξαιρούνται τα αυτοκίνητα των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Προστασίας του Πολίτη, "του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος", Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ασθενοφόρα), Περιβάλλοντος - Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, όλων των τεχνικών υπηρεσιών του δημόσιου Τομέα, καθώς και τα απορριμματοφόρα των δήμων και των κοινοτήτων. «και τα λεωφορεία της Δημοτικής Συγκοινωνίας».

6. Στο άρθρο 18 του ν. 2963/2001 «Οργάνωση και λειτουργία των δημόσιων επιβατικών μεταφορώνκαι άλλες διατάξεις» (268Α') ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 18

« Μεταφορά επιβατών από Ο.Τ.Α.

1. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού μπορούν, πλέον των περιπτώσεων των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 7, να διενεργούν μεταφορά για

την εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α), Κέντρων Απασχόλησης Ηλικιωμένων (Κ.ΑΠ.Η.) και εργαζομένων στον οικείο Ο.Τ.Α.. Μπορούν επίσης να διενεργούν μεταφορά για τη μετακίνηση κατοίκων των δημοτικών διαμερισμάτων από και προς το κέντρο του δήμου, εφόσον το εν λόγω μεταφορικό έργο δεν εξυπηρετείται από υφιστάμενη

γραμμή, όπως αυτό διαπιστώνεται από τον οικείο Νομόρχη.

2. Η εκτέλεση του προαναφερόμενου έργου γίνεται με ιδιωτικής χρήσης λεωφορεία ιδιοκτησίας Ο.Τ.Α..»

7. Τέλος στο άρθρο 83 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 « Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (11Α') ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 83

« Δημοτική Συγκοινωνία

1.Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να ασκούν συγκοινωνιακό έργο για την εξυπηρέτηση της μετακίνησης των κατοίκων της περιφέρειάς τους, εφόσον το έργο αυτό δεν εξυπηρετείται από υφιστάμενη γραμμή, όπως τούτο διαπιστώνεται από τον οικείο Νομόρχη.

Για την εκτέλεση του έργου αυτού επιτρέπεται, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η επιβολή κομίστρου, το οποίο έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και καλύπτει αποκλειστικώς λειτουργικές ανάγκες.

2.Μπορούν, επίσης, να διενεργούν μεταφορές για τη μετακίνηση: α) κατοίκων που ανήκουν σε κοινωνικές ομάδες, όπως ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων και παιδιών, στους οποίους παρέχουν υπηρεσίες, β) των εργαζομένων στους οικείους Δήμους και Κοινότητες και στα νομικά πρόσωπα αυτών και γ) μαθητών στον τόπο.

3.Η εκτέλεση του έργου του άρθρου αυτού μπορεί να γίνεται και εκτός των διοικητικών τους ορίων, πραγματοποιείται δε είτε με ιδιότητα μέσα είτε με τη χρήση των συνήθων αστικών ή υπεραστικών μέσων είτε με μίσθωση τουριστικών Δ.Χ. λεωφορείων. Η πραγματοποίηση μεταφοράς παιδιών σύμφωνα με την περίπτωση α' της προηγούμενης παραγράφου πραγματοποιείται με προδιαγραφές ασφαλείας που ισχύουν για τα αντίστοιχης κατηγορίας μεταφορικά μέσα.

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 7,10, 19 και 20 του ν. 2963/2001 (ΦΕΚ 268 Α') και των σχετικών διατάξεων του ν.1566/1985 (ΦΕΚ 167 Α').

Σε κάθε περίπτωση, για την εκτέλεση του συγκοινωνιακού έργου του άρθρου αυτού, δεν απαιτείται προηγουμένως η έκδοση της απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 1 της οικ.Β.54871/4060/2003 (Β' 1364) για το χαρακτηρισμό περιοχής ως αστικής, κατά τις οριζόμενες στην ίδια παράγραφο προϋποθέσεις.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

8. Το ν.δ 2369/1953 αναφέρεται, ως προς τα ζητήματα χρήσης και κίνησης, σε όλα τα κρατικά αυτοκίνητα οχήματα, του Δημόσιου, των Ο.Τ.Α., των Ν.Π.Δ.Δ. κ.λπ. Στις διατάξεις του νόμου αυτού γίνεται αναφορά σε κρατικά οχήματα χωρίς προσδιορισμό της έννοιας του όρου «κρατικό όχημα». Από το περιεχόμενο των ρυθμίσεων του ως άνω ν.δ/τος, καθώς και εκείνων της υπ' αριθμ. 129/2534/2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, αλλά και τη χρησιμοποιούμενη στα εν λόγω νομοθετήματα ορολογία, προκύπτει ότι ως «κρατικό όχημα» νοείται εκείνο που ανήκει ιδιοκτησιακά ή κατέχεται και χρησιμοποιείται από τους φορείς της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 2369/1953 για την εκπλήρωση των λειτουργικών τους αναγκών (Ν.Σ.Κ. 209/2000 και 9/2001).

9. Ως λειτουργικές ανάγκες, κατά την έννοια των προαναφερομένων διατάξεων, νοούνται εν προκειμένω, αφενός εκείνες η κάλυψη των οποίων αποτελεί τον κύριο και καθοριστικό σκοπό ύπαρξης της υπηρεσίας, με την έννοια ότι η χρήση του κρατικού οχήματος συνδέεται αναπόσπαστα με το σκοπό της αποστολής της (όπως λ.χ. τα ασθενοφόρα οχήματα για το Ε.Κ.Α.Β. ή τα πυροσβεστικά για τη Πυροσβεστική Υπηρεσία) ή συμβάλλει αποφασιστικά στην άσκηση σχετικής αρμοδιότητάς της (όπως λ.χ. τα απορριμματοφόρα οχήματα των Δήμων) και, αφετέρου εκείνες που η ικανοποίησή τους υποβοηθά υποστηρικτικά τη λειτουργία της υπηρεσίας (όπως λ.χ. επί μεταφοράς με κρατικό όχημα προσώπων που απασχολούνται στην υπηρεσία ή πραγμάτων αυτής). Ως εκ τούτου, εν προκειμένω η



έννοια της λειτουργικής ανάγκης δεν διαφοροποιείται από εκείνη της υπηρεσιακής ανάγκης, ως προς το ζήτημα της χρήσης εκ μέρους των φορέων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 2369/1953 των κρατικών οχημάτων.

10. Με την υπ' αριθμ.ΥΑ/129/2534/2010 κοινή υπουργική απόφαση, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τους δικαιούχους χρήσης κρατικών αυτοκινήτων καθώς και άλλα ζητήματα που σχετίζονται με τα αυτοκίνητα αυτά, όπως τα διακριτικά τους γνωρίσματα, οι περιορισμοί και οι έλεγχοι της κίνησής τους κ.λπ.. Στις διατάξεις της εν λόγω κοινής υπουργικής απόφασης γίνεται χρήση του όρου «υπηρεσιακά αυτοκίνητα» χωρίς ο κανονιστικός νομοθέτης να προσδιορίζει το περιεχόμενο της έννοιάς του. Η χρήση του εν λόγω όρου στις διατάξεις της ως άνω υπουργικής απόφασης φαίνεται να έχει την ίδια έννοια με τη χρήση του όρου «κρατικά οχήματα» που χρησιμοποιείται στις διατάξεις του ν.δ. 2369/1953, ανεξαρτήτως του θεωρητικού εννοιολογικού περιεχομένου των δύο αυτών όρων. Ενδεικτικά αναφέρεται εν προκειμένω ότι στο δεύτερο εδάφιο της υποπαραγράφου Β' της παραγράφου 5 του προοιμίου της υπ' αριθμ.ΥΑ/129/2534/2010 κ.υ.α, καθώς και στα άρθρα 5 παρ. 4, 7 παρ.1 και 10 παρ. 2 αυτής γίνεται χρήση, αντίστοιχα, των όρων «...επιβατικών κρατικών αυτοκινήτων...», «...κρατικό αυτοκίνητο...», «...αυτοκίνητα των δημοσίων υπηρεσιών...», και «...κίνηση υπηρεσιακών αυτοκινήτων...», χωρίς να προκύπτει δικαιολογητικός λόγος διαφοροποίησης της χρησιμοποιούμενης κάθε φορά ορολογίας. Συνεπώς, το εννοιολογικό περιεχόμενο εν προκειμένω των όρων «κρατικό όχημα» και «υπηρεσιακό όχημα» στα ανωτέρω νομοθετήματα είναι ταυτόσημο.

11. Με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 2963/2001 προβλέφθηκε ότι οι Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού έχουν την ευχέρεια να διενεργούν μεταφορά για την εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α), Κέντρων Απασχόλησης Ηλικιωμένων (Κ.ΑΠ.Η.) και εργαζομένων στον οικείο Ο.Τ.Α., καθώς επίσης και να διενεργούν μεταφορά για τη μετακίνηση κατοίκων των δημοτικών διαμερισμάτων από και προς το κέντρο του Δήμου, εφόσον το μεταφορικό αυτό έργο δεν εξυπηρετείται από υφιστάμενη γραμμή, γεγονός το οποίο διαπιστώνεται από τον οικείο Νομάρχη. Η εκτέλεση του προαναφερόμενου έργου γίνεται, κατά τις ως άνω διατάξεις, με ιδιωτικής χρήσης λεωφορεία ιδιοκτησίας Ο.Τ.Α..

12. Η ίδια ως άνω αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, μεταξύ άλλων, προβλέπεται και στις διατάξεις του άρθρου 83 του Κ.Δ.Κ., όπου ορίζεται ότι οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να ασκούν συγκοινωνιακό έργο για την εξυπηρέτηση της μετακίνησης των κατοίκων της περιφέρειάς τους, εφόσον το έργο αυτό δεν εξυπηρετείται από υφιστάμενη γραμμή, όπως τούτο διαπιστώνεται από τον οικείο Νομόρχη. Για την εκτέλεση του έργου αυτού επιτρέπεται, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η επιβολή κομίστρου, το οποίο έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και καλύπτει αποκλειστικώς λειτουργικές ανάγκες. Το εν λόγω συγκοινωνιακό έργο, κατά τις προαναφερόμενες διατάξεις του ως άνω Κώδικα, μπορεί να εκτελείται και εκτός των διοικητικών ορίων των Ο.Τ.Α., πραγματοποιείται δε είτε με ιδιότητα μέσα είτε με τη χρήση των συνήθων αστικών ή υπεραστικών μέσων είτε με μίσθωση τουριστικών Δ.Χ. λεωφορείων. Περαιτέρω, κατά τη ρητή πρόβλεψη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 3 του ανωτέρω άρθρου 83, επί των ζητημάτων της δημοτικής συγκοινωνίας εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των άρθρων 7, 10, 19 και 20 του ν. 2963/2001 καθώς και οι σχετικές διατάξεις του ν. 1566/1985, χωρίς, όμως, να γίνεται παραπομπή και στις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 2963/2001. Η αποφυγή παραπομπής και στις διατάξεις του τελευταίου αυτού άρθρου, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι διατάξεις του άρθρου αυτού εξακολουθούν να εφαρμόζονται, μετά την ισχύ του Κ.Δ.Κ., στο βαθμό που δεν περιέχουν διατάξεις που ρυθμίζουν κατά τρόπο αντίθετο προς τις διατάξεις του εν λόγω Κώδικα ζητήματα που αφορούν μεταφορά επιβατών από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α., δοθέντος ότι, κατά το άρθρο δεύτερο του ν. 3463/2006, από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργείται, μεταξύ άλλων, και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη αντιθέτου περιεχομένου.

13. Με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 2963/2001 το θέμα της μεταφοράς επιβατών από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. με ιδιότητα λεωφορεία τους ρυθμίζεται κατά τρόπο όχι αντίθετο αλλά διαφορετικό σε σχέση προς τις ρυθμίσεις του άρθρου 83 του Κ.Δ.Κ. Και τούτο, διότι ως προς το ειδικότερο ζήτημα της κατηγορίας των λεωφορείων που μπορούν να χρησιμοποιούν οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. για την εκτέλεση του ως άνω έργου, στο άρθρο 83 δεν προβλέπεται η δυνατότητα μεταφοράς επιβατών με ιδιότητα λεωφορεία των ΟΤΑ ιδιωτικής χρήσης παρά μόνο με ιδιότητα λεωφορεία χωρίς στις διατάξεις του εν λόγω άρθρου να γίνεται αναφορά σε λεωφορεία ιδιωτικής χρήσης. Ως εκ τούτου, η δυνατότητα που παρέχει στους ως άνω Ο.Τ.Α. η διάταξη του άρθρου 18 παρ.2 του ν. 2963/2001 να εκτελούν το έργο

της μεταφοράς επιβατών με λεωφορεία ιδιοκτησίας των Ο.Τ.Α. ιδιωτικής χρήσης μετά την ισχύ του ν. 3463/2006 εξακολουθεί μεν να υφίσταται, πλην όμως, η έκδοση άδειας κυκλοφορίας λεωφορείου ιδιωτικής χρήσης εκ μέρους πρωτοβάθμιου Ο.Τ.Α., υπόκειται στους προβλεπόμενους σχετικώς από την κείμενη νομοθεσία όρους και περιορισμούς. Ειδικότερα, στην περίπτωση που ένας πρωτοβάθμιος Ο.Τ.Α. επιλέξει να εκτελέσει έργο μεταφοράς δημοτών στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων των ως άνω άρθρων (18 του ν. 2963/2001 και 83 του Κ.Δ.Κ.) με τη λήψη άδειας κυκλοφορίας λεωφορείου ιδιωτικής χρήσης, θα πρέπει, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της υποπαραγράφου β' της παραγράφου Δ' του άρθρου μόνου της υπ' αριθμ. Α2/ΟΙΚ/20746/3403/1997 απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών (619Β') να λάβει εγκριτική απόφαση της αρμόδιας Διεύθυνσης Κρατικών Αυτοκινήτων του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ήδη Διεύθυνση Προμηθειών, Υποδομών και Διαχείρισης Υλικού του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Εκ τούτου παρέπεται ότι και στη περίπτωση επιλογής εκ μέρους πρωτοβάθμιου Ο.Τ.Α. να εκτελέσει έργο μεταφοράς δημοτών με την χρήση ιδιόκτητου λεωφορείου ιδιωτικής χρήσης, το λεωφορείο αυτό, εφόσον η έκδοση άδειας κυκλοφορίας του ως ιδιωτικής χρήσης υπόκειται στην εγκριτική απόφαση της αρμόδιας Διεύθυνσης του ήδη Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης, το εν λόγω όχημα αντιμετωπίζεται από το νομοθέτη ως κρατικό – υπηρεσιακό όχημα. Προς την άποψη αυτή παρέχει επιπλέον επιχείρημα και το περιεχόμενο της ρύθμισης του άρθρου 10 της υπ' αριθμ. 129/2534 /2010 κ.υ.α., η οποία από τον περιορισμό κατανάλωσης καυσίμων των υπηρεσιακών αυτοκινήτων εξαιρεί μεταξύ άλλων τα απορριμματοφόρα των Δήμων και των Κοινοτήτων καθώς και τα λεωφορεία της δημοτικής συγκοινωνίας. Η εξαίρεση των εν λόγω αυτοκινήτων από την κατανάλωση καυσίμων γίνεται όχι γιατί αυτά δεν θεωρούνται υπηρεσιακά, αλλά λόγω της ιδιαίτερης φύσης των υπηρεσιών στην εκτέλεση των οποίων τα εν λόγω αυτοκίνητα χρησιμοποιούνται και των ειδικών συνθηκών, υπό τις οποίες οι υπηρεσίες αυτές προσφέρονται. Συνακόλουθα, τα υπόψη αυτοκίνητα, ως κρατικά – υπηρεσιακά, υπόκεινται και στους περιορισμούς κίνησης που επιβάλλουν οι διατάξεις του άρθρου 9 της ως άνω κ.υ.α., με την επιφύλαξη, βεβαίως, τυχόν ύπαρξης ειδικών διατάξεων που εισάγουν διαφορετικές ρυθμίσεις.

Απάντηση

14. Ενόψει των προεκτεθέντων, στο ανωτέρω ερώτημα αρμόζουν, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, οι απαντήσεις:

1) Στο υποερώτημα α', ότι κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1 του ν.δ. 2396/1953 καθώς και της υπ' αριθμ. ΥΑ 129/2534/2010 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, η εκτέλεση του έργου της δημοτικής συγκοινωνίας εκ μέρους ορισμένου Δήμου, που συνίσταται στη μεταφορά δημοτών με ιδιόκτητα λεωφορεία του Δήμου αυτού αποτελεί υπηρεσιακή ανάγκη.

2) Ενόψει του περιεχομένου της αμέσως ανωτέρω υπ' αριθμ.1 απάντησης στο υποερώτημα α', παρέλκει η απάντηση στο υποερώτημα β'

3) Η απάντηση στο υποερώτημα α' ισχύει και για το υποερώτημα γ', δηλαδή ότι και η αποκομιδή των απορριμμάτων των κατοίκων των Δήμων με τα απορριμματοφόρα οχήματα των Δήμων αυτών αποτελεί, επίσης, υπηρεσιακή ανάγκη, η οποία καλύπτεται με τη χρήση κρατικών- υπηρεσιακών οχημάτων, κατά την έννοια των ίδιων ως άνω διατάξεων.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 14/6/2019

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μεταξία Ανδροβιτσάνη

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.



Ο Εισηγητής

Γεώργιος Γρυλωνάκης

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους